

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.755/2020/6/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Szilágyi, Aszmann és Társa Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő címe1; ügyintéző: dr. Szilágyi Zoltán Péter ügyvéd) által képviselt felperes (felperes címe1) felperesnek – a Lajer Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe1; ügyintéző: dr. Lajer Zsolt ügyvéd) által képviselt alperes (alperesi képviselő címe1) I. rendű alperes és a Farkas és Nagy Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe2; ügyintéző: dr. Nagy Zsolt ügyvéd) által képviselt 2alperes (2alperes címe) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2020. szeptember 30. napján meghozott 31.P.20.331/2020/14/II. számú ítélete ellen a felperes részéről 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 89.600 (nyolcvankilencezer-hatszáz) forint + áfa, a II. rendű alperesnek 100.000 (százezer) forint + áfa mértékű másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes a keresetében az I. és a II. rendű alperesek között 2019. február 4. napján létrejött adásvételi és engedményezési szerződés érvénytelenségének a megállapítását és az eredeti állapot helyreállítását kérte. A szerződés érvénytelenségét elsődlegesen feltűnő értékaránytalanságra, másodlagosan jóerkölcsbe ütközésre alapította, módosított álláspontja szerint a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) szerint.

[2] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

[3] Az I. rendű alperes vitatta a felperes aktív perbeli legitimációját, a felperesi előadásokat, a feltűnő értékaránytalanság és a jóerkölsbe ütközés fennállását. Utalt arra, hogy a megtámadási határidőt a szerződés megkötésétől kell számítani.

[4] A II. rendű alperes titokgazdaként nem járult hozzá, hogy az I. rendű alperes a teljes engedményezési szerződést csatolja. Hangsúlyozta, hogy az engedményezés a felperes státuszában nem eredményezett változást, a kötelezettségvállalása jogcímét, mértékét nem változtatta meg, ezért vitatta a kereset jogalapját.

[5] Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. és a II. rendű alperesek javára külön-külön egyenként 3.500.000 forint + áfa perköltséget, továbbá az állam javára 1.500.000 forint eljárási illetéket.

Az elsőfokú ítélet indokolása értelmében a cég1 mint adós és az I. rendű alperes mint hitelező között 2006. május 15. napján közjegyzői okiratba foglaltan 1.218.000.000 forint összegű kölcsönszerződés jött létre, melynek biztosítékeként a felperes mint kezes és I. rendű alperes között készfizető kezességvállalási szerződés és ingatlan zálogszerződés jött létre. A szerződést 2007. augusztus 24. napján közjegyzői okiratba foglaltan módosították, majd 2010. március 12-én ugyancsak közjegyzői okiratban foglalva 957.108.416 forintról visszafizetési megállapodás jött létre. 2010. november 9-én az I. rendű alperes azonnali hatállyal felmondta a szerződést. 2012. november 10-én a cég1 felszámolása elrendelésre került. 2019. február 4. napján az I. rendű alperes adásvételi és engedményezési szerződéssel a cég1-vel 2006. május 15-én kötött kölcsönszerződésből eredő követeléseit és annak biztosítékait átruházta a II. rendű alperesre. Az elsőfokú bíróság az új Ptk. 6:89. §-a 6:96. §-a és 6:98. § (1) bekezdése felhívásával megállapította, hogy az alperesek közötti szerződés a felperes mint kezes és zálogtárgy tulajdonosa kötelezettségeire kihat, ezért a felperes jogosult kereset benyújtására, a szerződés megtámadásához az új Ptk. 6:89. § (2) bekezdés alapján jogi érdeke fűződik. Az engedményezési szerződés 2019. február 4. napján kelt, melyhez képest a felperes az új Ptk. 6:89. § (3) bekezdése szerinti törvényi határidőben támadta azt meg. Az új Ptk. 6:98.§ (1) bekezdés alapján a felperesnek kellett bizonyítania, hogy a szerződés megkötésével sérelmet szenvedett, azonban az elsőfokú bíróság megítélése szerint ezen kötelezettségének nem tudott eleget tenni. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az engedményezési szerződés folytán jogosulti oldalon következett be alanyváltozás, a szerződéses kötelezettségekben nem történt változás, tehát a szerződés a felperes mint kezes jogait, kötelezettségei csak abból a szempontból érintette, hogy nem az I. rendű, hanem a II. rendű alperes felé köteles teljesíteni, azonban a kötelezettsége nem vált terheesebbé. Ebből következően közömbösnek tartotta a felperes számára, hogy a II. rendű alperes milyen vételáron szerezte meg az I. rendű alperestől a követelést. Ezért feltűnő értékaránytalanság miatti keresetet elutasította. Eredményesnek tartotta az alperesek hivatkozását, hogy a szerződésükben kikötött vételár összege üzleti titok, annak megismerésére felperes nem jogosult. Ezért e körben tett indítványt elutasította. A másodlagos kérelem vonatkozásában kiemelte a jóerköls fogalmát, e körben a bírói gyakorlatot. Megítélése szerint a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szerződés az ő és a családja megkárosítására irányul, hiszen az a jogait, kötelezettségeit nem érintette, az alperesek között létrejött szerződés önmagában kárt a felperesnek nem okozott. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy alaptalan volt a hivatkozás arra is, hogy az I. rendű alperes miért nem vele kötött újabb szerződést, továbbá, hogy az alperesek szerződése az ő és családja

megkárosítását célozta. Utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy több éven át folytak tárgyalások a kölcsönszerződésből eredő követelés megfizetése érdekében, azonban e körben nem vezetett eredményre egyik megállapodás sem, a tartozás megfizetésre nem került. Azt közömbösnek tartotta, hogy a II. rendű alperes miből teljesítette az általa vállalt fizetési kötelezettséget. A jóerkölcsbe ütközés szempontjából irreleváns körülménynek minősítette, hogy felperes a kölcsönből milyen összeget fizetett vissza és milyen összeggel tartozott a támadott szerződés megkötésekor. Ugyancsak nem tartotta alkalmasnak a jóerkölcsbe ütközés bizonyítására, hogy a szerződés kizárólag a II. rendű alperes érdekeit szolgálta, továbbá, hogy a szerződés az I. rendű alperes érdekeivel is ellentétes. Eseti döntés felhívásával kiemelte, hogy az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége nem hat ki a felperesre, kötelezettségeire. Mindezek alapján a keresetet elutasította. A Pp. 83. § (1) bekezdése és 81. §-a alapján, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és 3. § (6) bekezdése alapján határozott a perköltség viseléséről.

[6] Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel. Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és keresetének helyt adást, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat meghozatalára kötelezését kérte. Mindképpen kérte az alperesek javára megállapított ügyvédi munkadíj tekintetében az ítélet megváltoztatását és érte az ügyvédi munkadíjnak az I. rendű alperes javára legfeljebb 380.000 forint + áfa, a II. rendű alperes javára legfeljebb 180.000 forint + áfa összegre leszállítását. A másodfokú eljárásra költségigényt terjesztett elő.

A felülvizsgálati jogkört a Pp. 369. § (1), (3) bekezdésére és (4) bekezdésére, valamint a Pp. 383. § (1), (2) bekezdésére alapította. Mind eljárási, mind anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozott. Hangsúlyozta, hogy a Ptké. 50. § (1) bekezdés alapján azt az álláspontot képviselte, hogy az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók. Az elsőfokú bíróság a perfelvétel során anyagi pervezetési jogával nem élt és csak az első és egyetlen érdemi tárgyaláson közölte, hogy az új Ptk. szabályait tartja alkalmazandónak. A felperesnek ugyanakkor az érdemi tárgyaláson az új Ptk.-ra szóban tett nyilatkozata nem felelt meg a keresetmódosítás szabályainak. Súlyos eljárási és anyagi jogszabálysértésként értékelte, hogy az ítélet nem a valós tényeknek megfelelően tartalmazza a felperes per tárgyára vonatkozó kérelmét, nyilatkozatait, továbbá az elsőfokú bíróság nem közölte anyagi pervezetés körében az alkalmazandó jogra vonatkozó eltérő jogértelmezését, illetőleg arra meglepetésszerűen az érdemi tárgyaláson került sor, miként annak közlésére is, hogy elfogadta az alperesek hivatkozását az üzleti titokra. Így az ítélet sérti a Pp. 346. § (4), (5) bekezdését, az eljárás a Pp. 6. §-át, 237. § (1) bekezdését és (3) bekezdés a) pontját és sérült az Alaptörvényben rögzített tisztességes eljáráshoz való joga. Az engedményezési szerződésben foglalt vételárral kapcsolatos bizonyítás körében állítási és bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozott, és szükségesnek tartotta annak bizonyítását, hogy a II. rendű alperes milyen áron jutott hozzá a követelésekhez. Megítélése szerint a Pp. 320. § (2) bekezdése alapján köteleznie kellett volna az elsőfokú bíróságnak a vételárat is tartalmazó szerződés rendelkezésre bocsátására az alpereseket. Egyebek mellett az üzleti titok védelmére való hivatkozást a jelen eljárásban nem tartotta megalapozottnak. Kiemelten utalt a Pp. 5. § (1) bekezdésére, a Pp. 322. §-ára. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a törvényes képviselők személyes meghallgatását. Mind a feltűnő értékaránytalanság, mind a jóerkölcsbe ütközés körében részletesen kifejtette - a keresetben foglaltaknak megfelelően - a Ptk.-ra hivatkozva előterjesztett nyilatkozatait, a jogi érdekeltsége bizonyítékait. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az eltérő jogszabály értelmezéséről ugyancsak nem tájékoztatta a feleket a perfelvétel során. Szükségesnek tartotta ezért a feltűnő értékaránytalanság vizsgálatát, mely körben az

elsőfokú eljárásban tett tényállításait, bizonyítási indítványait, jogi előadásait, csatolt bizonyítékait továbbra is fenntartotta. Álláspontja szerint bizonyította, hogy az alperesek szerződése számára sérelmet okozott, mint dologi adós és kezes helyzete terhesebbé vált. Előadta, hogy a II. rendű alperes folyamatosan, meghatározott céllal vásárolja fel harmadik személyek felperessel szembeni követeléseit. A jóerkölcsbe ütközéssel kapcsolatban kifejtett tényállításait, bizonyítékait, bizonyítási indítványait, jogi érvelését továbbra is kérte figyelembe venni. Kellő súllyal kérte értékelni, hogy az I. rendű alperes elismerése szerint a szerződés megkötését megelőzően egy versenyeztetési eljárást folytatott a követelés megvásárlása tárgyában, mert annak kívánta eladni a követelést, aki kedvezőbb, magasabb ajánlatot tesz. Erre tekintettel figyelembe kellett volna venni a jóhiszeműség és tisztesség elvét, az 1996. évi LVII. törvény 7. §-át, azt, hogy a felperes és a családja érdekeltsége által tett ajánlatra nem nyilatkozott az I. rendű alperes és abban a hiszemben tartotta, hogy versenyben van a követelés megvásárlására. Az I. rendű alperest kötötte a jóhiszeműség és tisztesség, a versenyeztetés tisztaságára vonatkozó jogi kötelezettség; a társadalmi elvárások és ezek megsértése a szerződés jóerkölcsbe ütközését vonja maga után. Jelentőséget tulajdonított törlesztésének. A jóerkölcsbe ütközés megállapíthatósága körében a kapcsolódó bírói gyakorlatra és a rendelkezésre álló tényekre, korábbi előadásaira hivatkozott. Az elsőfokú ítéletben megállapított ügyvédi munkadíjat eltúlzottnak tartotta, mivel az nem felel meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet előírásainak. Az elsőfokú bíróság által elfogadott pertárgy érték 130.000.000 forint volt, melyhez képest az elvégzett ügyvédi munka alperesi ügyvédek részéről nem indokol ilyen mértékű ügyvédi munkadíjat, mivel csak egy-egy írásbeli ellenkérelmét nyújtottak be és csak egy tárgyalásra került sor, amelynek időtartama az egy órát nem haladta meg. Utalt a piaci szokásos óradíjakra is. Továbbra is fenntartotta a felperes, valamint a II. rendű alperes törvényes képviselőinek személyes meghallgatására tett indítványát, az állítási és bizonyítási szükséghelyzete alapján azt az indítványát, hogy az ítéltábla hívja fel a szerződés olyan példányának csatolására az alpereseket, amelyből a vételár nincs kisatírozva. A Pp. 373. § (4) bekezdés szerint utólagos bizonyításként ajánlotta fel a szerződésben foglalt vételár vonatkozásában a 2019. évre vonatkozó éves beszámolót, az ingatlan tulajdoni lapok másolatát; a szerződéssel a felperes helyzetének hátrányosabbá válása és felperes családja megkárosítása tekintetében szintén a már csatolt okiratokra hivatkozott.

[7] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte, perköltség igényt terjesztett elő. Az elsőfokú eljárás során tett szóbeli, írásbeli nyilatkozatait fenntartotta, az ítélet részletes és helytálló indokolásában foglaltakat osztotta. Rámutatott, a Ptké. 50. § (1) bekezdése alapján a jogvitára egyértelműen az új Ptk. rendelkezései irányadók, mely jogi álláspontjáról a felperesnek tudomása volt, és a felperes e körben tett nyilatkozata keresetváltoztatásnak nem minősül, tekintettel arra is, hogy a felperes érvénytelenségi okként mindvégig jóerkölcsbe ütközésre és feltűnő értékaránytalanságra hivatkozott, és nem jelezte, hogy keresetet kíván módosítani. Miután valamennyi fél a Ptk, valamint az új Ptk. alkalmazandóságáról kifejtette álláspontját az elsőfokú eljárásban, így a felperesnek az ítélet hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezését nem tartotta megalapozottnak. A fellebbezésben megjelölt bizonyítási kérdéseket irrelevánsnak tartotta. Kiemelte, hogy az engedményezési vételárat az alperesek az engedményezési szerződés 3.5. pontjában egyértelműen üzleti titoknak minősítették. Irrelevánsnak minősítette, hogy a II. rendű alperes jelenleg hogy jár el a perbeli követeléssel kapcsolatban. Hangsúlyozta, hogy az engedményezési szerződésben a felperes nem részes fél, tartozásának mértékét az nem érintette, a szerződés megkötésével annyi változás állt be felperes jogi pozíciójában, hogy nem az I. rendű, hanem a II. rendű alperesnek kell teljesítenie. A tartozás megfizetésével, megvásárlásával kapcsolatos üzleti megfontolások az érvénytelenségi okok jogi megítélésén

nem változtatnak. Utalt arra, hogy a Pp. 7. § (1) bekezdés 12. pontjára tekintettel és a Pp. 215. § (1) bekezdése miatt a felperes keresetváltoztatása elkésett, az 1996. évi LVII. törvény 7. §-ára nem hivatkozhat, így a Pp. 364. §-án keresztül alkalmazandó Pp. 218. § (1) bekezdés alapján vissza kell utasítani. A perköltséget támadó fellebbezéssel kapcsolatban előadta, hogy az elsőfokú bíróság jelentősen mérsékelte az általa érvényesíteni kívánt igényt. A fellebbezéshez csatolt okiratokat a per tárgyát képező engedményezési szerződés érvényessége körében közömbösnek minősítette figyelemmel arra is, hogy egy kivétellel a szerződéskötést követő eseményekre vonatkoznak. A másodfokú költségét 89.600 forint + áfa összegben számította fel költségjegyzék nyomtatványon.

[8] A II. rendű alperes az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte, költségigényt előterjesztett. Nem tartotta megalapozottnak a felperes arra történő hivatkozását, hogy a családja részvételével működő gazdasági társaság milyen összeg ellenében szeretne volna megvásárolni a követelést, mivel az erre vonatkozó ajánlatot az I. rendű alperes nem fogadta el. Ugyanakkor ez esetben sem változott volna a felperes kötelezettségének a mértéke. A felperes kötelezettsége az engedményezési szerződésben meghatározottakkal megegyező összeg, az I. rendű alperesnek pedig jogában állt a követeléseit harmadik személy részére értékesíteni olyan ellenérték mellett, amelyet megfelelőnek talál; ez nem ütközik jogszabályba és a társadalmi értékítélet sem kifogásolja. Az szintén nem tekinthető jóerkölcsbe ütközőnek, hogy a megszerzett követelést bírósági végrehajtás útján próbálja behajtani. Az ellenkérelmét egyebekben változatlanul fenntartotta. A perköltség tekintetében is az ítélet helybenhagyását kérte.

[9] A fellebbezés nem alapos.

[10] A felperes a fellebbezésében a keresete alapjául az 1996. évi LVII. tv. 7. §-át is megjelölte. A Pp. 373. § (1) és (4) bekezdés alapján e jogállítást tartalmazó keresetváltoztatásnak nem volt helye, ezért azt elutasította a másodfokú bíróság.

A felperes sem a keresetlevelében, sem a perfelvétel, sem az érdemi tárgyalás során nem tett jogállítást az 1996. évi LVII. törvényre alapítottnak, e törvényre, illetve rendelkezésére kizárólag a fellebbezésében hivatkozott a keresete alapjául.

A Pp. 7. § (1) bekezdés 12. pont b) alpont értelmében keresetváltoztatás, ha a fél a keresetével összefüggésben előadott jogállításhoz, illetve jogi érveléséhez képest további jogi érvelésre hivatkozik. Pp. 373. § (1) bekezdés szerint a fellebbezésben keresetváltoztatásnak nincs helye, kivéve - a jelen esetben felmerülő - (4) bekezdésben foglaltaknak megfelelő keresetváltoztatást. A (4) bekezdés kimondja, ha az elsőfokú bíróság a felekkel előzetesen nem közölte az ítéletben hivatalból figyelembe vett tényt vagy a felektől eltérő jogszabály értelmezését, illetve a kérelemtől jogszabály alapján való eltérési szándékát, a fél a fellebbezésében ezzel összefüggő keresetváltoztatással élhet, utólagos bizonyítást ajánlhat fel.

Az elsőfokú bíróság ítélete meghozatala során hivatalból semmilyen tényt nem vett figyelembe, de az elsőfokú eljárásban ilyen hivatalból figyelembe veendő tény nem is merült. Ezért e körben a bíróság közzlési kötelezettsége nem állt fenn. A peradatokból megállapíthatóan a Ptké. 50. § alapján a felperes a Ptk.-t tartotta alkalmazandónak a jogvita elbírálására, míg az alperesek az új Ptk-t. Az elsőfokú bíróság az érdemi tárgyaláson tájékoztatta a feleket, hogy az új Ptk-t tartja alkalmazhatónak. Mindebből következően már a

perfelvétel során egyértelművé vált, és a peres feleknek tudomására jutott, hogy a felperes és az alperesek eltérő álláspontot képviselnek a jogvitájuk elbírálására alkalmazandó jogszabály tekintetében. Az elsőfokú bíróság lényegében az alperes álláspontját fogadta el, miszerint az új Ptk. rendelkezéseit tartotta alkalmazandónak és a jogvitát ennek alapján bírálta el. Az elsőfokú bíróság nem felek közös álláspontjától eltérően értelmezte a jogszabályt, hanem az egyik fél jogszabály alkalmazási álláspontját fogadta el. A felekétől eltérő jogszabályértelmezése nem volt a bíróságnak, a jogszabály eltérő értelmezése nem merült fel, ezért a bíróságnak közlési kötelezettsége e miatt sem állt fenn. Mindebből következően nem valósultak meg a keresetváltoztatás törvényi feltételei.

[11] A felperes a Pp. 373. § (4) bekezdésre alapítottnan terjesztette elő utólagos bizonyítási indítványát, okirati bizonyítékait. Az utólagos bizonyítás eljárási feltételei a Pp. 373. § (4) bekezdése szerint azonosak a keresetváltoztatás törvényi feltételeivel. A fentiekben kifejtettek alapján az utólagos bizonyítás eljárási feltételei sem álltak fenn, ezért a felperes által megjelölt bizonyítékok nem voltak figyelembe vehetők, értékelhetők.

[12] A kereset érdemét tekintve nem vitásan az alperesek közötti követelés átruházás, engedményezés tárgyát az új Ptk. hatályba lépését jóval megelőzően létrejött kölcsönszerződésből eredő, és az új Ptk. hatályba lépésekor is fennálló tartozás képezte.

A Ptké. (2013. évi CLXXVII. tv.) 50. § (1) bekezdése kimondja, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az új Ptk. hatályba lépésekor fennálló kötelekkel kapcsolatos, az új Ptk. hatályba lépését követően keletkezett tényekre, megtett jognyilatkozatokra - ideértve az e tények, illetve jognyilatkozatok által keletkezett újabb köteleket is - az új Ptk. hatályba lépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az engedményezés az új Ptk. hatályba lépését követően jött létre az alperesek között, azonban az az új Ptk. hatályba lépésekor már fennállt kötelekre vonatkozott, ezért a Ptké. 50. § (1) bekezdés értelmében az alperesek közötti követelés átruházására, engedményezésére kötött szerződésre a régi Ptk. rendelkezéseit kellett alkalmazni.

Ezzel egyezően foglalt állást a Kúria a BH 2021. 16. számon közzétett döntésében, amikor kimondta, az engedményezés a követelés átruházása, ezért az új Ptk. hatálybalépésekor fennálló kötelemből eredő követelés engedményezésére a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni.

[13] A Ptk. 234. § (1) bekezdés alapján semmis szerződés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat. A 2/2010. (VI.28.) PK. vélemény 10. pontjára is tekintettel a bírói gyakorlat a bárki fogalmát megszorítóan értelmezi és jogi érdekelttség fennállását követeli meg. E jogi érdekelttség akkor állapítható meg, ha a semmisség megállapítása kihat a felperes jogviszonyaira, számára jogot, kötelezettséget keletkeztet, vagy kötelezettség alól mentesíti.

A Ptk. 235. § (2) bekezdése értelmében a szerződés megtámadására a sérelmet szenvedett fél és az jogosult, akinek a megtámadáshoz törvényes érdeke fűződik. Ebben az esetben is a szerződő feleken kívüli harmadik személytől a törvényes érdekelttség a szerződés megtámadására, azaz jogi érdek igazolása szükséges.

Ezek hiányában az engedményezési szerződés érvénytelensége megállapítására és annak jogkövetkezménye levonására jogosultság nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a felperes kötelezettsége nem vált terheesebbé, kötelezettségeire az engedményezés nem hatott ki csak annyiban, hogy az engedményezés folytán a II. rendű alperes felé kell teljesítenie, illetve az engedményezés érvénytelensége esetén ismét az I. rendű alperes felé lenne köteles teljesíteni. Az a körülmény, amelyre a felperes a jogi érdekeltségét alapozta, nem teremt számára jogot sem a semmisség megállapítása iránti kereset előterjesztésére, sem a szerződés megtámadására. Önmagában ugyanis annak következtében, hogy az átruházó szerződés, valamint az engedményezés érvénytelen lenne, s a vele szemben fennálló követelés jogosultjává ismét az I. rendű alperes válna, akkor sem volna a felperesnek olyan jogi eszköze, amellyel elérhetné, hogy az I. rendű alperes az ő és családja érdekeltségi körébe tartozó társaságoknak értékesítse követelését. Egyéb, a jogi érdekeltségét megeremtő indokot pedig nem hozott fel. Ezért jogi érdekeltség, azaz perbeli legitimáció hiányában a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés helytálló.

[14] A másodlagos fellebbezési kérelmet a Pp. 381. §-ra alapította a felperes.

Az elsőfokú bíróság a veszélyhelyzeti különleges szabályokra is figyelemmel folytatta le az eljárást. A Pp. 379. §, 380. § szerinti kötelező hatályon kívül helyezési ok nem állt fenn. A Pp. 381. § szerinti az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértés nem történt. A bíróságot közreműködési és anyagi pervezetési kötelezettség nem terhelte. A felperes és az alperesek megítélése eltérő volt abban, hogy a Ptké. 50. § alapján a Ptk. vagy az új Ptk. rendelkezései alkalmazandók a kereset elbírálására. Erről a feleknek tudomása volt már a perfelvételi szakban. Az elsőfokú bíróság ebben foglalt állást, amikor úgy döntött, hogy az új Ptk. alkalmazandó. Ez azonban nem jelentett és eredményezett a felektől eltérő jogszabály értelmezést, hiszen e körben az egyik peres fél, az alperesek által előterjesztett álláspontot fogadta el és nem tért el az előterjesztett jogi álláspontoktól egy harmadik jogszabályértelmezéssel. Mindebből következően a Pp. 237. § (3) bekezdés szerinti anyagi pervezetésre nem volt köteles az elsőfokú bíróság. Az elsőfokú bíróság az érdemi tárgyaláson közölte, hogy az új Ptk. rendelkezéseit tartja alkalmazandónak, ez a közlés azonban nem volt anyagi pervezetés körében értékelhető tájékoztatás, mert nem a felektől eltérő jogszabályértelmezés következménye, hanem az alperesi ellenkérelemmel egyező jogszabályértelmezés közlése. Ebből az is következik, hogy a Pp. 215. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt megengedhető keresetváltoztatás feltételei sem álltak fenn. A felperes keresetváltoztatási lehetősége nem állt fenn, az eljárási jogaiban akadályozottsága nem volt megállapítható.

A fentebb kifejtettek értelmében a felperes aktív perbeli legitimációjának hiányában kellett a keresetet elutasítani. E körben a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a kereset elbírálható, további bizonyítás, így mások mellett a törvényes képviselők meghallgatása is szükségtelen volt. A felperes által indítványozott bizonyításnak, és így annak elutasításának ezen érdemi döntésre kihatása nem volt.

Mindezek alapján az ítélet hatályon kívül helyezésére indok nem volt, a másodlagos fellebbezési kérelem sem volt alapos.

[15] A perköltséget támadó fellebbezést sem találta megalapozottnak a másodfokú bíróság. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes megbízási szerződés alapján érvényesített ügyvédi munkadíját mérsékelte, a II. rendű alperes ügyvédi munkadíját a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés alapján állapította meg. Az elsőfokú bíróság az IM. rendelet

megfelelő alkalmazásával határozott az ügyvédi munkadíjról. Az a tény, hogy a felperesi képviselő milyen mértékű ügyvédi munkadíj ellenében látta el a felperes perbeli képviselőt, nem hat ki az alperesek által érvényesített és megítélt ügyvédi munkadíjra. A magas pertárgyérték, az alperesek által közel azonos mértékű kifejtett ügyvédi tevékenység alapján a másodfokú bíróság nem látott kellő indokot az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíjban megtestesülő, alperesek javára megítélt perköltség összegének leszállítására.

[16] A fentiek értelmében az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

[17] Az ítéltábla a perköltség viseléséről a Pp. 81. § – 82. § alapján a Pp. 83. § (1) bekezdés szerint határozott. A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért köteles megfizetni az alperesek oldalán felmerült költséget, felszámított ügyvédi munkadíjat. Az I. rendű alperes a megbízási szerződés, a II. rendű alperes a jogszabály szerint kérte ügyvédi munkadíját. Ezért az I. rendű alperes másodfokú perköltségét a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet (IM. rendelet) 2. § (1) bekezdés alapján az előterjesztett mértékben, míg a II. rendű alperesét az IM. rendelet 3. § (2) (5)(6) bekezdés alapján mérlegeléssel, az I. rendű alperes ügyvédi munkadíjához is igazítottan, a közel azonos kifejtett tevékenység alapján határozta meg, a 4/A. § (1) bekezdés szerint áfá-val.

[18] A felperes teljes személyes költségfeljegyzési jogban részesült. Az ítéltábla a le nem rótt fellebbezési illetékről a Pp. 102. § (1) bekezdés alapján határozott.

Budapest, 2021. február 9.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó s.k.
Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Molnár
bíró